

Utredningen klar:

Gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker bör tillåtas

Regeringen tillsatte 2020 en utredning som i sitt slutbetänkande skulle presentera en analys om hur gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker kan införas. Till utredare utsågs Elisabeth Nilsson (fd landshövding i Östergötland). En förutsättning för uppdraget var att Systembolagets monopol skulle säkras. Uppdraget bygger på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.

I december 2021 var utredaren klar och på DNdebatt (211209) gör Elisabeth Nilsson en utförlig redovisning över vad hon och arbetsgruppen kommit fram till: gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker bör tillåtas.

I uppdraget framhölls att utredaren ska hålla sig informerad om och beakta relevant arbete som bedrivs inom Regeringskansliet och utredningsväsendet och inom EU. Vidare ska utredaren i den utsträckning det behövs inhämta synpunkter från berörda myndigheter, organisationer och företag nationellt men också ta del av internationella erfarenheter av de frågor som är aktuella i uppdraget, särskilt erfarenheter från övriga länder inom EU och EES, och i förekommande fall redogöra för dessa.

Frågan om gårdsförsäljning har behandlats i två tidigare betänkanden, Alkohollagsutredningens betänkande En ny alkohollag (SOU 2009:22) och Utredningen om vissa alkoholfrågors betänkande Gårdsförsäljning (SOU 2010:98). Alkohollagsutredningen landade i slutsatsen att gårdsförsäljning EU-rättsligt inte är förenligt med detaljhandelsmonopolet och därför inte bör tillåtas.

EU-domstolen har naturligtvis inte tagit ställning till den nya utredningen, men utredaren menar att Sveriges regelverk stämmer väl överens med det finska. I Finland med sitt alkoholmonopol finns en begränsad gårdsförsäljning, godkänd av EU. Bakgrunden till tveksamheterna inför EU-rätten är konkurrensreglerna och kunna bedömas som ett handelshinder emedan bara svenska produkter får säljas utanför Systembolaget.

Nu menar utredaren att det inte ska vara fritt fram för försäljning. Det krävs först ett godkännande från kommunen som kontrollerar att verksamheten uppfyller kraven på hantverksmässighet och småskalighet.

Försäljning får ske enbart i samband med studiebesök eller föreläsning som har anknytning till alkoholdrycken. Till varje enskild person får vid besöket tillhandahållas högst 70 cl starksprit, 3 liter vin, 3 liter andra jästa drycker och 3 liter starköl.

Det finns ytterliga tvenne nålsögon som utredningen ska igenom – först ska utredarens förslag godkännas/justeras av regeringen och om en proposition läggs fram ska den slutgodkännas av Riksdagen.